Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Wspólne Kierunki Rozwoju Gmin Obszaru Funkcjonalnego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów

Spis treści

Wspólne Kierunki Rozwoju Gmin Obszaru Funkcjonalnego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów .. 1

I. Wprowadzenie 2

I. Kontekst strategiczny planowania rozwoju PTO 3

1.1. Wyjaśnienie 3

1.2. Deklaracja kontekstu strategicznego PTO 3

II. Strategie „sektorowe" 5

2.1. Strategia transportu i komunikacji 5

2.2. Strategia zagospodarowania przestrzennego 7

2.3. Ochrona środowiska 8

2.4. Strategia w obszarze wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej, ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej, porządku publicznego i bezpieczeństwa 9

2.5. Strategia w zakresie kultury fizycznej i rekreacji, oświaty, wychowania i edukacji dorosłych oraz kultury i aktywizacji społecznej 12

2.6. Strategia w obszarze rozwoju gospodarczego PTO 16

III. Diagnoza założeń i ryzyka 19

IV. Priorytetowe projekty wykonawcze 20

V. Podsumowanie i wnioski dotyczące projektów wdrożeniowych 22

VI. Działania warunkujące wdrożenie Wspólnych Kierunków Rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów (wnioski moderatorów). 25

Załącznik nr 1. Priorytety rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów zdefiniowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie (warsztaty diagnostyczne współorganizowane przez Związek Miast Polskich): 27

Załącznik nr 2. Problemy i propozycje rozwiązań zidentyfikowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie. 28

I. Wprowadzenie

Dokument „Wspólne Kierunki Rozwoju Gmin Obszaru Funkcjonalnego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów" jest efektem warsztatów strategicznych przeprowadzonych 17 i 24 kwietnia 2015 r. oraz 8 maja w Podkowie Leśnej, Milanówku i Brwinowie - z udziałem przedstawicieli wspólnot samorządowych tych Miast - moderowanych przez Grzegorza Dziarskiego i Mirosława Olczaka. Zawiera on syntezę ww. warsztatów i uwzględnia wnioski z warsztatów diagnostycznych przeprowadzonych 7 kwietnia 2015 r[1].

Dokument „Wspólne Kierunki Rozwoju", zgodnie z założeniem, ma charakter ogólny i stanowi podstawę do tworzenia szczegółowych strategii sektorowych z zakresu: transportu, spraw społecznych, środowiskowych, przestrzennych, gospodarczych i marketingowych dla całego obszaru PTO.

Jest on zatem jednym z ważniejszych dokumentów diagnozy strategicznej, ponieważ:

- określa kontekst strategiczny tworzenia strategii sektorowych i dokumentów realizacyjnych dla PTO i Miast-Partnerów;
- kierunkuje proces myślenia strategicznego i procesów realizacyjnych w poszczególnych sektorach w skali PTO i Miast-Partnerów,
- opracowany został wspólnie przez przedstawicieli wszystkich trzech Miast tworzących obszar funkcjonalny Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów", reprezentujących stronę samorządową na czele z osobami pełniącymi funkcje w organach Miast-Partnerów, stronę społeczną, mieszkańców i przedsiębiorców.

Przeprowadzone warsztaty jednoznacznie wykazały wysoki poziom wspólnoty zamierzeń, ambicji i interesów strategicznych poszczególnych wspólnot samorządowych tworzących Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów. Wyniki tego procesu wskazują, że bazując na potencjale wspólnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego, możliwe i konieczne jest podejmowanie, tam gdzie jest to uzasadnione, uzgodnionych i skoordynowanych działań w wymiarze rozwojowym, operacyjnym i instytucjonalnym, w celu skuteczniejszego mierzenia się z wyzwaniami przyszłości.
Kolejne rozdziały niniejszego opracowania przedstawiają wnioski wypracowane na trzech warsztatach poświęconych: ramom strategicznego myślenia i podejmowania decyzji strategicznych (tzw. kontekst strategiczny), wspólnym uwarunkowaniom przestrzennym, środowiskowym i transportowym (warsztat pierwszy), wspólnym uwarunkowaniom rozwoju społecznego (warsztat drugi) oraz wspólnym uwarunkowaniom rozwoju gospodarczego (warsztat trzeci).

[1] Zob.: Załącznik nr 1. Priorytety rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów zdefiniowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie *oraz* Załącznik nr 2. Problemy i propozycje rozwiązań zidentyfikowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie.

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Końcowy rozdział opracowania zawiera wnioski moderatorów dotyczące działań warunkujących wdrożenie Wspólnych Kierunków Rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów.

I. Kontekst strategiczny planowania rozwoju PTO

1.1. Wyjaśnienie

Kontekst strategiczny jest określany wspólną wizją rozwoju, misją, wartościami i deklaracją tożsamości gmin tworzących Obszar Funkcjonalny Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów (OF PTO)

Jest on fundamentem i wyznacza ramy dla podejmowania decyzji strategicznych. Tylko decyzje strategiczne mieszczące się w kontekście strategicznym powinny być realizowane na obszarze OF PTO, w wymiarze taktycznym i operacyjnym. Dobrze określony kontekst strategiczny pozwala także na precyzowanie wieloznacznych pojęć używanych w trakcie prac planistycznych, takich jak np. rozwój zrównoważony.

1.2. Deklaracja kontekstu strategicznego PTO

Wizja rozwoju PTO – jakie są nasze marzenia? Jaki obraz przyszłości widzimy?

PTO w perspektywie 7-15 lat jest modelowym, „klimatycznym" trójmiastem ogrodów; spokojnym, przyjaznym i niepowtarzalnym miejscem do mieszkania, pracy, działalności społecznej i rozwoju osobistego; łączącym ludzi i przyrodę; jest ostoją tradycji i poszanowania dziedzictwa kulturowego i historycznego, a zarazem miejscem nowoczesnym, dynamicznym, zapewniającym najwyższe standardy i jakość życia oraz perspektywy rozwoju i integracji dla obecnych oraz przyszłych mieszkańców PTO.

Wizja dopełniająca i wyróżniająca: PTO jest, rozpoznawalnym w kraju i zagranicy, Trójmiastem Ogrodów – rajem dla rowerzystów, biegaczy, wszystkich osób potrzebujących aktywności fizycznej, rekreacji i wypoczynku w otoczeniu zieleni, zabytkowej architektury i z wykorzystaniem wzorowo utrzymanej infrastruktury i obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jest ośrodkiem oświaty i wydarzeń kulturalnych prowadzonych w nowocześnie urządzonych i wyposażonych obiektach publicznych i prywatnych.

Misja PTO – dlaczego i po co? Jaka jest racja istnienia PTO?

Misją współpracy w ramach PTO jest identyfikowanie, wykorzystywanie i dynamizowanie sił napędowych rozwoju obszaru PTO poprzez integrowanie kluczowych decyzji i działań dla rozwiązywania wspólnych problemów, uzupełnianie oferty usług oraz zacieśnianie współpracy wspólnot samorządowych, społecznych i gospodarczych Brwinowa, Milanówka i Podkowy Leśnej na rzecz zrównoważonego rozwoju obszaru z pełnym wykorzystaniem dziedzictwa, zasobów naturalnych oraz więzi społecznych i międzypokoleniowych.

Misją PTO w zakresie kontaktów i oddziaływania społecznego (*Public Relations)* jest budowa wspólnej i rozpoznawalnej marki PTO w kraju – marki Trójmiasta Ogrodów. Kluczowym przesłaniem zintegrowanej komunikacji marketingowej PTO jest: „Trójmiasto Ogrodów (PTO) to: bezpieczne mieszkanie, praca i odpoczynek w dobrym klimacie".

Przesłanie uzupełniające promocji marki: Trójmiasto Ogrodów (PTO) to dobrze współpracująca, gościnna i niezwykła społeczność lokalna, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańców i gości poprzez harmonijne powiązanie tradycji, historii, przyrody i nowoczesności, oferująca unikalną w skali kraju ofertę bycia i życia, w tym również kulturową, sportowo-rekreacyjną i oświatową.

Lub: społeczność lokalna, która bazując na wysokim kapitale zaufania społecznego, potrafi dobrze współpracować i w ten sposób poprzez harmonijne powiązanie tradycji, historii, przyrody i nowoczesności, zapewniać wysoką jakość życia mieszkańców, przeciwdziałając niekorzystnym zjawiskom demograficznym oraz wyzwaniom społecznym.

Wartości PTO - co jest ważne? Jakie są najważniejsze reguły wspólnego działania?

Przy podejmowaniu działań w ramach PTO podstawowymi kryteriami myślenia, podejmowania decyzji, działań oraz ich oceny są:

- dbałość o kultywowanie tożsamości, spójności kulturowej i wyjątkowości PTO
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego, historycznego, urbanistycznego, architektonicznego i kulturowego
- dobro mieszkańców i komfort ich życia, w tym dbałość o ich podmiotowość w życiu społecznym i asymilowanie nowych mieszkańców oraz budowa atmosfery zaufania społecznego i solidarności międzypokoleniowej
- współpraca – oparta o zasadę i tradycję równoprawnych porozumień, więzi sąsiedzkich oraz aktywności mieszkańców – we wszystkich istotnych i mających wpływ na realizację wizji rozwoju PTO dziedzinach, tak w ramach obszaru PTO jak i w ramach współdziałania z podmiotami zewnętrznymi
- współpraca prowadzona zgodnie z ideą przewodnią bycia prekursorem innowacji w rozwiązywaniu wyzwań społecznych, urbanizacyjnych, ekologicznych, dotyczących rozwoju infrastruktury i tworzenia miejsc pracy bazujących na potencjale intelektualnym i wysokim kapitale społecznym mieszkańców.

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Tożsamość PTO – kim jesteśmy i kim razem chcemy być?

Jesteśmy dobrymi sąsiadami i nowoczesnymi tradycjonalistami.

Cechą wyróżniająca i indywidualizującą, nadającą unikalny charakter PTO jest naczelna zasada dobrego sąsiedztwa czerpiąca ze wspólnego dziedzictwa i poczucia wspólnoty oraz nowoczesny tradycjonalizm mieszkańców i instytucji tworzących PTO.

PTO to społeczność świadoma swoich korzeni historycznych i kulturowych a zarazem nowoczesna – prekursorska w zakresie innowacji w rozwiązywaniu problemów i wyzwań społecznych, urbanistycznych, ekologicznych, technologiczno-infrastrukturalnych i tworzenia nowoczesnych miejsc pracy.

Mieszkańcy PTO łączą patriotyzm lokalny wobec społeczności własnej gminy z poczuciem współzależności między gminami i współodpowiedzialności za rozwój całego obszaru PTO.

II. Strategie „sektorowe"

2.1. Strategia transportu i komunikacji

Tabela 1. Strategia transportu i komunikacji OF PTO

Kierunek strategiczny - transport i komunikacja	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
1. Doskonała dostępność transportowa obszaru PTO (pełna płynność komunikacyjna)	1.1. Ograniczenie zbędnego ruchu na terenie PTO 1.2. Plan modernizacji	1.1.1 Rozwój alternatywnych form transportu publicznego 1.1.2. Opracowanie i wdrożenie zintegrowanego programu poprawy dostępności komunikacyjnej PTO obejmującego: a. identyfikację głównych celów podróży zewnętrznych i lokalnych - w obrębie OF PTO b. zapewnienie poprawy i dostępności komunikacyjnej celów podróży lokalnych (w tym przyszła strefa rozwoju gosp. przy A2)* c. zapewnienie poprawy i dostępności komunikacyjnej celów podróży ponad-lokalnych ** d. zwiększenie intermodalności połączeń komunikacyjnych na obszarze PTO e. wspólną politykę parkingową

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Kierunek strategiczny - transport i komunikacja	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
		PTO
2. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach ze szczególnym uwzględnieniem nie chronionych uczestników ruchu (piesi i rowerzyści)	2.1. Wspólny plan i rozwiązania dotyczące bezpieczeństwa i uspokojenia ruchu (w tym wyniesione skrzyżowania) 2.2. Rozwój systemu bezpiecznego dojścia do szkół 2.3. Specyfika rozwiązań komunikacyjnych przy szkołach 2.4. Zróżnicowanie natężenia oświetlenia *Plan modernizacji*	2.1.1. modernizacja DW nr 719
3. Promocja alternatywnych środków komunikacji	3.1. Transport publiczny - ekologiczne rozwiązania 3.2. Usprawnienie w zakresie poprawy dostępności do tras kolei podmiejskiej i WKD *Plan modernizacji*	3.1.1. Wdrożenie systemu roweru miejskiego
4. Funkcjonowanie spójnego i efektywnego systemu komunikacji zbiorowej w PTO	4.1. Poprawa jakości i dostępności usług w zakresie transportu zbiorowego	4.1.1. Analiza potrzeb i możliwości w zakresie wspólnej komunikacji
5. Ścieżki pieszo-rowerowe – spójny system	5.1. Wyznaczenie tras rowerowych (ścieżki rowerowe – stacje, wypożyczalnie) *Plan modernizacji*	5.1.1 Realizacja przygotowanych już projektów budowy tras rowerowych 5.1.2. Rozwój sieci tras w powiązaniu z sąsiednimi obszarami (Grodzisk Mazowiecki, Pruszków, Michałowice, Nadzarzyn)
6. Ekologia w sektorze	E.1. Sposób projektowania dróg – mikroretencja E.2. Nowoczesne technologie budowy dróg E.3. Sposób zagospodarowania pasów zieleni E.4. Ograniczenie hałasu komunikacyjnego *Plan modernizacji*	6.1.1. Wprowadzenie monitoringu hałasu komunikacyjnego i wdrożenie ew. działań zaradczych we współpracy z zarządcami dróg/linii kolejowej 6.1.2. Podjęcie niezbędnych działań na etapie przygotowania modernizacji linii kolejowej nr 1 i linii WKD

* Kluczowymi zagadnieniami będzie ograniczenie utrudnień („wąskich gardeł") związanych z istnieniem linii kolejowej nr 1
** szczególnie powiązanie OF PTO z A2 i DK 8 oraz modernizacja DW nr 719

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

2.2. Strategia zagospodarowania przestrzennego

Tabela 2. Strategia zagospodarowaniu przestrzennego OF PTO

Kierunek strategiczny - przestrzeń	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji 7-10 lat
1. Wprowadzenie spójnej gospodarki przestrzennej w ramach PTO 2. Współpraca – wytyczne przy sporządzaniu PZP (*przed opracowaniem wspólnego dokumentu studialnego)*	Planowanie przestrzenne uwzględniające funkcje sąsiadujących obszarów poszczególnych gmin PTO	1.1.1. Opracowanie wspólnego dokumentu analityczno-studialnego dotyczącego OF PTO dla zapewnienia koordynacji polityki przestrzennej – *do realizacji w możliwie krótkim terminie*
2. Rewitalizacja przestrzeni miastotwórczych		Opracowanie programu rewitalizacji miast PTO z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań *(adaptacja idei Slow City i Smart City)*
3. Estetyka przestrzeni publicznej	Opracowanie założeń kształtowania terenów zieleni na terenie PTO	** analogicznie – w dziale ochrona środowiska* Prowadzenie linii telekomunikacyjnych i energetycznych w gruncie (istotne jest też bezpieczeństwo przesyłania)
4. Uporządkowany i spójny charakter przestrzeni publicznej (*oddzielny w każdym mieście*)		4.1.1. Działania w tym obszarze na rzecz identyfikacji marki PTO, 4.1.2. Wdrożenie na terenie gmin PTO Systemu Informacji Miejskiej
5. Wykorzystane ciągi ekologiczne	Wykorzystanie możliwości wynikających z istnienia korytarzy ekologicznych	5.1.1 Weryfikacja aktualności korytarzy ekologicznych wyznaczonych w SUiKZP, wprowadzenie niezbędnych zmian w powiązaniu z tworzeniem ścieżek ekologicznych

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

2.3. Ochrona środowiska

Tabela 3. Strategia ochrony środowiska OF PTO

Kierunek strategiczny - środowisko	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji 7-10 lat
1. Poprawa stanu zieleni w przestrzeni PTO	Ochrona i rozwój „zieleni" jako wyznacznika marki PTO, opracowanie założeń kształtowania terenów zieleni na terenie PTO	1.1.1. Opracowanie i wdrożenie Planu rewitalizacji terenów zielonych na obszarze PTO i przyszłej gospodarki drzewostanem, rozwój stref zieleni buforowej, wprowadzenie zieleni w przestrzeń publiczną – jako wspólnego wyróżnika, zachowanie terenów leśnych
2. Upowszechnione zachowania proekologiczne mieszkańców	Promowanie zachowań proekologicznych	2.1.1. Projekt modyfikacji zachowań społecznych w obszarze ochrony środowiska
3. 1. Czysta gmina, czyste powietrze 3. 2. Upowszechnienie nowych technologii grzewczych innych niż węgiel, wymiana źródeł energii	Poprawa jakości powietrza na obszarze PTO	3.1.1 Opracowanie i wdrożenie programu poprawy jakości powietrza w powiązaniu z planami w zakresie komunikacji i zagospodarowania przestrzennego 3.2.1. Zwiększenie stopnia wykorzystania źródeł energii innych niż węgiel kam. oraz upowszechnienie efektywnych ekonomicznie OZE (szczególnie biomasa, kolektory cieplne, zastosowanie rozwiązań wykorzystujących siłę wiatru nie kolidujących z krajobrazem PTO, budownictwo energooszczędne, fotowoltaika, inne przyszłe rozwiązanie technologiczne) 3.2.2. Wdrożenie działań modyfikujących zachowania w celu zmniejszenia niskiej emisji
4. Istotne ograniczenie zagrożeń i skutków zaburzeń w gospodarce wodnej	Zintegrowanie polityki zagospodarowania wód opadowych pod kątem zapobiegania podtopieniom i przesuszeniom	4.1.1. Pilne opracowanie kompleksowego programu gospodarki wodnej 4.1.2. Pilne wdrożenie działań na rzecz rozwoju małej retencji (*w kontekście planowanych działań modernizacyjnych – linia kolejowa nr 1, WKD, DW nr 719)*
5. Poprawa jakości wód powierzchniowych i wgłębnych		5.1.1. Projekty na rzecz poprawy jakości wód (sieci kanalizacyjne, kanalizacja deszczowa, oszczędność wody uzdatnionej)

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

2.4. Strategia w obszarze wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej, ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej, porządku publicznego i bezpieczeństwa

Tabela 4. Strategia w zakresie wsparcia dla osób potrzebujących pomocy, ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej OF PTO

Kierunek strategiczny	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
System wsparcia dla osób potrzebujących pomocy		
1. Prowadzenie dobrej diagnozy społecznej 2. Prowadzenie szerokich działań prewencyjnych 3. Efektywne udzielanie wszechstronnej i adekwatnej pomocy każdej osobie/ rodzinie wymagającej wsparcia. 4. Zintegrowanie i skoordynowanie działań ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, inicjatyw samopomocowych i wolontariackich oraz rozwój alternatywnych form udzielania wsparcia i promowanie pomocy sąsiedzkiej 5. Lepsza i bardziej dostępna informacja w szeroko rozumianej sferze pomocy osobom potrzebującym, kierowana do społeczności PTO, w tym wykreowanie wizerunku OPSów jako nowoczesnych, sprawnych, otwartych i godnych zaufania instytucji.	1.1. Wypracowanie systemu oraz procesów diagnostycznych, bieżących i wyprzedzających - umożliwiających właściwe analizowanie bieżących oraz prognozowanie przyszłych wyzwań, problemów i potrzeb potencjalnych beneficjentów pomocy i wsparcia społecznego 2.1. Zaplanowanie i wdrożenie szerokich działań profilaktycznych i prewencyjnych, celem zapewnienia większej przewidywalności, zwiększenia efektywności i skuteczności pomocy i wsparcia społecznego w przyszłości 3.1. Zapewnienie ze strony samorządów poprawy infrastruktury i rozwoju usług społecznych dla osób starszych, tak aby jak najdłużej pozostały samodzielne 3.2. Przestrzeń przyjazna seniorom i osobom niepełnosprawnym – wypracowanie modelowych rozwiązań 3-4.1. Rzeczywista integracja strategiczna i operacyjna (zintegrowany system wsparcia)	1.1.1 Opracowanie, wybór spójnych metod i narzędzi badania i analizy aktualnych oraz prognozowania przyszłych (w perspektywie 10-15 lat) problemów i wyzwań społecznych oraz badanie opinii mieszkańców w zakresie zagadnień dotyczących oferty usług miast PTO 1.1.2. Opracowanie i wdrożenie zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego PTO 1.1.3. Aktualizacja i dostosowanie Strategii integracji i polityki społecznej poszczególnych gmin w obrębie PTO do Zintegrowanej Strategii Społecznej PTO w kwestiach dotyczących wspólnych problemów społecznych dla PTO i poszczególnych gmin 1-5.1.1. Utworzenie, wyposażenie i zapewnienie finansowania **Centrum Integracji Społecznej (CIS)*** 4.1. 1. Powołanie **Centrum Integracji PTO-Centrum Aktywacji Mieszkańców**

Kierunek strategiczny	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
	oraz przepływ informacji i wiedzy pomiędzy instytucjami pomocy i wsparcia społecznego PTO. 3-4.2. Zwiększenie liczby zadań z zakresu pomocy społecznej przekazywanych do realizacji do organizacji pozarządowych i wolontariatu, w tym bazujących na idei dobrego sąsiedztwa (troski o sąsiada). Doprecyzowanie wspólnej polityki miast w PTO w odniesieniu do pomocy i wsparcia społecznego w założeniach konkursów dla organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej 4.1. Bezpośrednia pomoc oraz wsparcie integracji społecznej osób, w tym niepełnosprawnych, wywodzących się z dysfunkcyjnych rodzin i środowisk, z problemami psychicznymi 4.2. Prowadzenie działań zmniejszających docelowo problemy mieszkaniowe osób i rodzin na terenie PTO 5.1. Sprawne działanie platformy spotkań, wymiany informacji i wiedzy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami	(CIPTO-CAM, ew. Centrum Społeczne PTO)** 3.1.1. Rozwój i doskonalenie usług świadczonych w ośrodkach wsparcia, placówkach wsparcia dziennego oraz tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych jednostek prowadzonych przez gminy lub organizacje pozarządowe, aktywizujących i integrujących dla osób z różnych grup wiekowych i środowisk 3.1.2. Opracowanie programu pomocy mieszkaniowej poprzez tworzenie lokali socjalnych, mieszkań chronionych i na wynajem dla osób o niskich dochodach 5.1. 1. Zintegrowany system informacji o pomocy społecznej i usługach społecznych - platforma wymiany informacji (informacja o wszystkim w jednym miejscu, wiele kanałów i punktów informacyjnych). Utworzenie i zapewnienie finansowania platformy cyfrowej, portalu społecznego poświęconego problematyce wsparcia, samoorganizacji i pomocy społecznej, w tym banku ofert pracy na terenie PTO i w gminach ościennych
Profilaktyka, promocja i ochrona zdrowia		
1. Trwała poprawa świadomości mieszkańców PTO dotyczących „ekologii	1-2.1. Integracja działań edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia – włączenie szkół, NGO,	1-2.1.1. Opracowanie i wdrożenie programu i projektów dotyczących poprawy

Kierunek strategiczny	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
zdrowia" i zdrowego życia 2. Utrwalenie nawyków i zdrowego stylu życia	organizacji seniorów, kościołów 1-2.2. Rozszerzenie zakresu działań zw. z profilaktyką i ochroną zdrowia, np. poprzez nawiązanie ścisłej współpracy z ZOZ i NZOZ w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia	zdrowotności 1-2.1.2. Prowadzenie i aktualizowanie bazy informacji dot. usług ochrony zdrowia

** CIS którego formuła i zakres działania byłby dostosowany do zadań szeroko rozumianej polityki społecznej na obszarze PTO, funkcjonowałby w oparciu o opracowany i wdrożony zintegrowany program i procedury wsparcia dla osób potrzebujących, obejmującego m.in.: pomoc bytową, pomoc psychologiczną, pomoc dla opiekunów osób wymagających opieki ciągłej, wsparcia w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i zatrudnianiu.*

*** Ze względu na fakt, że nazwa Centrum Integracji Społecznej (CIS) jest zarezerwowana dla podmiotów działających na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym, Centrum Integracji PTO (Centrum Aktywizacji Mieszkańców CIPTO-CAM) mogłoby obejmować swoją działalnością szereg aktywności z różnych dziedzin funkcjonowania samorządów wchodzących w skład PTO. Pełniłby funkcję integrującą i organizującą współpracę m.in. w dziedzinie szeroko rozumianego aktywnego i samoorganizującego się wsparcia społecznego, promocji zdrowia i in.*

Połączenie funkcji CIS i CIPTO-CAM w jednej strukturze formalnej wymagałoby decyzji politycznej. Takie połączenie, które mogłoby być rozważone już na etapie opracowania koncepcji i tworzenia CIS i CI-PTO, byłoby prekursorskie w dziedzinie innowacji społecznych, a więc zgodne z kontekstem strategicznym i wizją PTO.

W przypadku niemożności zrealizowania ww. wariantu, alternatywnym rozwiązaniem jest rozdzielenie strukturalno-organizacyjne tych dwóch funkcji, z zastrzeżeniem sieciowego powiązania zadań i działań istniejących instytucji na terenie PTO. Ważnym czynnikiem zintegrowanej polityki społecznej PTO będzie wtedy określenie podziałów kompetencyjnych i zasad współpracy CIS z CIPTO-CAM w zakresie: zapewnienia warunków dla spotkań i integracji oraz aktywizacji mieszkańców, organizacji przestrzeni spotkań, organizacji wspólnej dla PTO sieci dziennego integrowania/spotkań dla osób starszych, włączania ekonomicznego i społecznego osób niepełnosprawnych, działania prozdrowotne dla mieszkańców, w tym osób starszych np. rehabilitacji, edukacji osób starszych, integracji międzypokoleniowej, uwzględniania obecnych i przyszłych potrzeb osób starszych w planach z zakresu komunikacji i transportu zbiorowego, aktywizacji osób starszych poprzez zapewnienie możliwości realizowania aktywności ekonomicznej, zajęcia sportowe dla dzieci, młodzieży z ubogich rodzin, organizacji banku ofert pracy, organizacja wolontariatu, pomocy psychologicznej, itd.

Tabela 5. Strategia w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego OF PTO

Kierunki strategiczne	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
Bezpieczeństwo i porządek publiczny		
1. Zapewnienie pełnego bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży	1.1. Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w szkołach i w drodze do szkół *(powiązane z obszarem komunikacja i transport)*	1.1.1. Rozszerzenie opieki szkolnej przed i po zajęciach w szkole 1.1.2. Opracowanie, promowanie i utrwalanie wzorców bezpiecznych zachowań wśród różnych grup wiekowych

		i społecznych
2. Rozwinięty system monitoringu wizyjnego w PTO	2.1. Wyznaczenie miejsc szczególnego zagrożenia i objęcie ich monitoringiem	2.1.1. Planowanie i wdrażanie zaplanowanych projektów 2.1.2 Nowe projekty monitoringowe
3. Wysoka skuteczność i efektywność policji	3.1. Spójne rozwiązanie problemu dofinansowania, organizowania i społecznego monitorowania działań policji na obszarze PTO	3.1.1. Oddziaływanie społeczne na władze policji w celu właściwej alokacji działań i zasobów zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa na obszarze PTO - zapewnienie społecznego poparcia dla władz samorządowych w przedstawianiu policji wniosków w zakresie działań operacyjnych i prewencyjnych
4. Współpraca sąsiedzka w sferze bezpieczeństwa	4.1. Rozwój działań samopomocowych	4.1.1. Zorganizowanie pilotażowych (wzorcowych) projektów samopomocy w zakresie bezpieczeństwa, w tym we współpracy z Policją oraz Strażą Miejską

2.5. Strategia w zakresie kultury fizycznej i rekreacji, oświaty, wychowania i edukacji dorosłych oraz kultury i aktywizacji społecznej

Tabela 6. Strategia w zakresie oświaty, wychowania i edukacji dorosłych OF PTO

Kierunki strategiczne	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
Oświata, wychowanie i edukacja dorosłych		
1. Usługi edukacyjne w PTO skoordynowane i dostępne na możliwie najwyższym poziomie	1.1. Wprowadzenie wspólnej polityki oświatowej w PTO 1.2. Poprawa dostępności usług edukacyjnych dla różnych grup wiekowych i obszarów PTO 1.3. Wspólna baza opieki przedszkolnej 1.4. Dostosowanie oferty edukacyjnej do zróżnicowanych potrzeb oraz wyzwań	1.1.1. Opracowanie i skonsultowanie dokumentu określającego wspólne i skoordynowane działania w zakresie edukacji dla wszystkich grup wiekowych w granicach PTO. 1.2.1. Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy szkoły i przedszkola w Parzniewie 1.4.1. Stworzenie możliwości kształcenia zawodowego w gimnazjach dla osób o mniejszym potencjale 1.4.2. Rozwój specjalizacji szkół osiągających szczególnie wysokie wyniki w określonych dziedzinach 1.4.3. Tworzenie i rozwój uczniowskich kół zainteresowań i większy udział zajęć zespołowych i praktycznych (np. lekcje przyrody i historii w terenie, spotkania z

		lokalnymi ludźmi kultury, przedsiębiorcami lokalnymi, itp.)
2. Wdrożona idea edukacji przez całe życie	2.1. Diagnoza i realizacja potrzeb edukacyjnych osób dorosłych w różnym wieku 2.2.Poprawa dostępności do edukacji psychologicznej dla wszystkich grup wiekowych społeczności PTO	2.1.1. Tworzenie programów i kół tematycznych (dla dorosłych) 2.1.2. Poszerzenie oferty i możliwości uczestnictwa UTW (UKW)

Tabela 7. Strategia w zakresie rozwoju sportu i rekreacji na obszarze PTO

Kierunki strategiczne	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
Sport i rekreacja		
1. Marka PTO powiązana z modą na aktywność fizyczną i zdrowy tryb życia	1.1. Zapewnienie warunków dla skoordynowanego rozwoju i upowszechnienia oferty rekreacyjnej i sportowej na obszarze PTO	1.1.1. Wykonanie inwentaryzacji i mapy stanu istniejącego – obiektów, oferty rekreacyjnej, atrakcji, pomników przyrody, punktów informacji turystycznej PTO (mapy, przewodniki) 1.1.2 Udostępnienie (np. na stronie www) spójnej informacji o obszarze PTO z punktu widzenia rekreacji i wypoczynku (obiekty sportowo-rekreacyjne, place zabaw, szlaki piesze i rowerowe) dla mieszkańców i turystów 1.1.3. Opracowanie planu rozwoju sportu i rekreacji w PTO z uwzględnieniem oferty poszczególnych wspólnot samorządowych w tym zakresie
2. Idea PTO wdrożona w sferze rekreacji	2.1. Opracowanie planów rewitalizacji kluczowych terenów zielonych na obszarze PTO; udostępnienie terenów na potrzeby rekreacji 2.2. Identyfikacja nowych projektów uwzględniająca propozycje mieszkańców	2.1.1. Opracowanie strategii rozwoju terenów zieleni na obszarze PTO 2.1.2. Wykonanie koncepcji oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej rozbudowy skate-parku i toru do dirty jumpu przy ulicy Turczynek w Milanówku (analiza propozycji mieszkańców i opracowanie dokumentacji projektowej)
	3.1. Wyznaczenie tras rowerowych (ścieżki rowerowe – stacje, wypożyczalnie) *(Powiązane z obszarem komunikacja i transport)*	3.1.1 Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej budowy ścieżek rowerowych oraz realizacja przygotowanych już projektów

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Tabela 8. Strategia w zakresie rozwoju kultury OF PTO

Kierunki strategiczne	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
	Kultura	
1. Powszechna rozpoznawalność i marka PTO jako miejsca dziedzictwa kulturowego 2. Liczny udział mieszkańców i osób przyjezdnych w wydarzeniach kulturalnych (m.in. otwarte ogrody, EDD, dni miast, koncerty) 3. Kultura staje się potencjalnym źródłem dochodu (dla mieszkańców i przedsiębiorców na obszarze PTO). 4. Rozwój turystyki wewnętrznej i zacieśnienie więzi kulturowych pomiędzy mieszkańcami PTO 5. Każdy zainteresowany mieszkaniec PTO znajduje dla siebie ciekawą ofertę kulturalną oraz ma możliwość jej współtworzenia	1.1.Rozpoznawalna impreza kulturalna dla PTO (cykliczna o charakterze ponadlokalnym) 1-4.2. Ukierunkowana działalność promocyjna i działalność wydawnicza 1-4.1. Inwentaryzacja obiektów kultury 2.1. Integracja środowisk twórczych i stowarzyszeń 3.1. Budowa / modernizacja obiektów kultury 3.2. Możliwość pozyskania dodatkowych funduszy w ramach działania LGD „Zielone Sąsiedztwo" 4.1. Współpraca ośrodków kultury miast PTO, uniwersytetu 3 wieku 4.2. Internetowe forum kultury PTO 5. Rozwój infrastruktury kultury i oferty kulturalnej na terenach wiejskich (Brwinów)	1.1.1. Opracowanie założeń, koncepcji i programu ramowego imprezy cyklicznej 1-4.1.1. Opracowanie bazy obiektów kultury (informacja, mapy i wizualizacja cyfrowa) 2.1.1. Wybór zakresu i form współpracy, integracji i aktywności środowisk i stowarzyszeń 3i5.1.1. Opracowanie projektów i pozyskanie dofinasowania dotacyjnego na budowę/ modernizację/ wyposażenie obiektów kultury i świetlic 4.1.1. Opracowanie koncepcji i utworzenie platformy forum kultury PTO

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Tabela 9. Strategia w zakresie wspierania aktywności społecznej i integracji mieszkańców OF PTO

Kierunki strategiczne	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
Aktywność społeczna mieszkańców PTO		
1. Wysoka świadomość tożsamości lokalnej (patriotyzm lokalny) 2. Powstanie zintegrowanej, świadomej swojej wartości i aktywnej społeczności PTO 3. Wysoka samoorganizacja środowisk (grup) mieszkańców	1-3.1. Promocja i edukacja dotycząca dziedzictwa historyczno-kulturowego PTO. Aktywne forum internetowe służące dialogowi PTO 2-3.1. Wspieranie inicjatyw i przedsiębiorczości lokalnej. 2-3.2. Współpraca samorządów, środowisk/grup/ mieszkańców prowadzona w sposób: a) zaplanowany, b) oddolny i spontaniczny	1-3.1.1. Opracowanie planu marketingu społecznego adresowanego do mieszkańców PTO mającego na celu w szczególności zwiększenie: identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania, wzajemnej integracji, aktywności, bezpieczeństwa 1-3.1.2. Organizacja forum internetowego, z uwzględnieniem dbałości o poziom dialogu 1-3.1.3. Wdrożenie pilotażowych działań z uwzględnieniem wykorzystania przestrzeni publicznej 1-3.1.3. Udział mieszkańców wolontariuszy dysponujących wiedzą i czasem w szerokich działaniach aktywizujących i samopomocowych dla innych mieszkańców – np. w ramach CIS i pomocy sąsiedzkiej.
4. Budowa wspólnych obiektów spełniających ważne funkcje publiczne i służących mieszkańcom PTO	4.1 Budowa wspólnego cmentarza komunalnego dla gmin PTO (szczególnie Brwinowa i Podkowy Leśnej w ramach wspólnej parafii w Podkowie L.)	4.1.1 Opracowanie koncepcji oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy cmentarza komunalnego przy ul. Szkolnej w Żółwinie oraz realizacja prac budowlanych

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

2.6. Strategia w obszarze rozwoju gospodarczego PTO

Tabela 10. Strategia w obszarze rozwoju gospodarczego OF PTO

Kierunki strategiczne – rozwój gospodarczy	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
1. Zwiększenie liczby trwałych miejsc pracy na obszarze PTO 2. Rozwój nowoczesnych branż w strukturze lokalnej gospodarki	1.1. Wspólna polityka gospodarcza PTO, w tym polityka inwestycyjna oraz w odniesieniu do małych i średnich firm oraz mikroprzedsiębiorstw - zgodnie z kontekstem strategicznym PTO	1.1.1. Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju gospodarczego uwzględniającej kontekst strategiczny, ukierunkowanie inwestycyjne (promocja, informacja, infrastruktura) i tradycje gospodarcze PTO 1.1.2. Prezentowanie na zewnątrz (władze centralne, wojewódzkie, powiatowe) wspólnego stanowiska w sprawach rozwoju gospodarczego oraz warunków życia mieszkańców PTO
3. Atrakcyjność inwestycyjna PTO (w tym dla nowoczesnych branż) wyższa niż atrakcyjność sąsiednich obszarów	3.1. Zapewnienie spójności transportowej PTO w kontekście rozwoju gospodarczego oraz poprawa dostępności obszaru PTO z zewnątrz – wyjazd na autostradę A2 na terenie gminy Brwinów 3.2. Wdrożenie formuły PPP, pozyskiwanie inwestorów, konsumentów (np. turystów, klientów lokalnych usług) jako sposobu zwiększenia dopływu na teren PTO kapitału, know-how 3.3. Trwałe zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej PTO 3.4. Skuteczna promocja gospodarcza PTO - lepsza i bardziej dostępna informacja w szeroko rozumianej sferze gospodarczej, kierowana do inwestorów, wykreowanie właściwego wizerunku (marki) PTO	3.1.1. Uwzględnienie kontekstu gospodarczego i spójności PTO w studium komunikacyjnym 3.2.1. Analiza możliwości wykorzystania formuły PPP w sferze inwestycji i usług publicznych 3.3.1. Analiza stanu istniejącego i plan zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej PTO, z ochroną funkcji rezydencjalnych i środowiska 3.3.2. Projekty na rzecz rozwoju usług okołobiznesowych 3.3.3. Projekty wspierające rozwoju firm obsługujących duże podmioty, jakie lokują się na obszarze PTO, w tym w strefie gospodarczej w Parzniewie (projekty wymienione w p. 3.3.2. i 3.3.3. powinny powstać tylko przy zapewnieniu współpracy i udziale organizacji przedsiębiorców) 3.3.4. Wprowadzenie ukierunkowanego dokształcania ustawicznego i poszerzanie oferty w szkołach średnich z uwzględnieniem potrzeb lokalnego rynku pracy 3.3.5. Opracowanie koncepcji

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Kierunki strategiczne – rozwój gospodarczy	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
		wykorzystania terenów pomiędzy Milanówkiem, a Brwinowem i Podkową Leśną oraz pomiędzy Pruszkowem, a Brwinowem – zgodnie z kontekstem strategicznym rozwoju PTO 3.4.1. Plan promocji gospodarczej PTO, w tym terenów inwestycyjnych
4. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości (mikro i małe przedsiębiorstwa)	4.1. Funkcjonowanie aktywnych i silnych organizacji przedsiębiorców 4.2. Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami	4.1.1. Wsparcie rozwoju organizacji przedsiębiorców 4.2.1. Opracowanie i wdrożenie zintegrowanego programu wsparcia dla przedsiębiorczości obejmującego: a. Diagnozę sektora mikro i małych przedsiębiorstw (badanie) b. Identyfikację możliwych pól współpracy z przedsiębiorcami (opracowanie programu)
	4.3. Wykorzystanie potencjału wynikającego z funkcjonowania LGD Zielone Sąsiedztwo oraz bezpośrednia i pośrednia pomoc dla przedsiębiorców ze strony LGD i gmin	4.3.1. Przeprowadzenie badania – zapotrzebowanie na usługi funduszy i inkubatora przedsiębiorczości, opracowanie programu rozwoju przedsiębiorczości na terenie PTO 4.3.2. Utworzenie inkubatora/powołanie funduszu pożyczkowego/gwarancyjnego; wspólne biura (co-working - przestrzeń biurowa do wynajęcia na określony czas), bank ofert pracy oraz inne działania wynikające z diagnozy potrzeb i programu rozwoju gosp. obszaru PTO)
	4.4. Zwiększenie liczby zadań z zakresu promocji gospodarczej realizowanych przez organizacje przedsiębiorców i we współpracy z przedsiębiorcami, w tym w zakresie obsługi ruchu małej turystyki kulturowej	4.4.1. Opracowanie zintegrowanych produktów turystycznych, programów pobytu z wykorzystaniem elementów tradycji i historii (np. Chopin, jedwab, miasta-ogrody, Mały Londyn, starożytne hutnictwo, inne) do celów rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców
	4.5. Dostosowanie oferty edukacyjnej do aktualnych wyzwań rynku pracy i potrzeb	4.5.1. Rozwinięte programy kształcenia w dziedzinie przedsiębiorczości w szkołach, staże, współpraca z Powiatem

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Kierunki strategiczne – rozwój gospodarczy	Priorytety strategiczne Definicje działań	Kluczowe projekty do realizacji w perspektywie 7-10 lat
	przedsiębiorców	Pruszkowskim i Grodziskim przy wykorzystaniu środków EFS
5. Rozwinięty sektor srebrnej ekonomii - *silver economy* (wykorzystanie atutu marki, położenia i walorów przyrodniczych PTO)	5.1. Opracowanie wspólnego planu i wdrożenie rozwiązań dla stworzenia konkurencyjnych warunków rozwoju srebrnej ekonomii (tzn. usług na rzecz osób w wieku emerytalnym) na obszarze PTO	5.1.1. Uwzględnienie obecnych i przyszłych potrzeb osób starszych, w planowanych opracowaniach z zakresu komunikacji i transportu zbiorowego 5.1.2. Identyfikacja obszarów preferowanych dla rozwoju działalności w sektorze srebrnej ekonomii (np. Owczarnia) 5.1.3. Projekt centrum rehabilitacyjnego w formule PPP?
6. Rewitalizacja wybranych obszarów PTO	6.1. Analiza potrzeb i możliwości w zakresie różnych aspektów rewitalizacji obszaru PTO	6.1.1 Analiza, opracowanie i wdrożenie programów rewitalizacyjnych
7. Zorganizowany silny lokalny rynek mieszkań na wynajem	7.1. Zapewnienie dobrych warunków mieszkaniowych osobom, które nie chcą (np. ze względu na wymaganą mobilność) lub ze względów ekonomicznych nie mogą stać się właścicielami nieruchomości	7.1.1. Wyodrębnienie w ofercie inwestycyjnej nieruchomości gruntowych/budynków z przeznaczeniem na wynajem, z uwzględnieniem wsparcia działań w ramach przyszłych programów rządowych
8. Lokalny rozwój gospodarczy oparty na technologiach energooszczędnych i ekologicznych (minimalizacja wszelkich emisji).	8.1. Wdrożenie w możliwie najszerszym zakresie ekologicznych rozwiązań w sferze gospodarki lokalnej. 8.2. Modernizacja lokalnej gospodarki w obszarze efektywności energetycznej 8.3. Ekonomicznie efektywne wykorzystanie źródeł energii odnawialnej w lokalnej gospodarce	8.1.1. Opracowanie i wdrożenie Planu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (wszechstronne rozwiązania poprawiające efektywność energetyczną i stan środowiska naturalnego poprzez wykorzystanie źródeł odnawialnych) 8.1.2. Identyfikacja i wdrożenie projektów pilotażowych Planu

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

III. Diagnoza założeń i ryzyka

W trakcie prowadzonych warsztatów zidentyfikowane zostały następujące założenia i ryzyka, czyli zdarzenia przyszłe i niepewne wspierające lub wstrzymujące realizację kierunków strategicznych OF PTO.

Tabela 11. Diagnoza założeń i ryzyka realizacji kierunków strategicznych na OF PTO

Mocne strony Szanse	Słabe strony Zagrożenia
Informacja i komunikacja	Informacja i komunikacja
Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych	Ograniczone środki publiczne i prywatne
Świadomość potrzeby wspólnych rozwiązań podobnych lub identycznych problemów występujących w miastach OF PTO	Rozwarstwienie ekonomiczno-społeczne (różnice w statusie społeczno-ekonomicznym). Rozwarstwienie i niespójność potrzeb, oczekiwań i ambicji rozwojowych (niższego i wyższego rzędu, np. bytowych i kulturowych, różnice w hierarchii potrzeb)
Świadomość wspólnej tożsamości i wspólne dziedzictwo kulturowe	Postawy separatystyczne
	Postępująca pauperyzacja klasy średniej
	Skala i złożoność problemów społecznych będzie wzrastać, m.in. z uwagi na kryzys instytucji rodziny i proces starzenia się społeczeństwa
	Brak utrzymania pod kontrolą problemów społecznych spowoduje spadek jakości życia innych mieszkańców i spadek dochodów miast
	Brak środków w systemie emerytalnym systematyczne ubożenie emerytów w kolejnych okresach
	Brak zainteresowania kulturą lokalną spowodowany oferta kulturalną Warszawy i korzystaniem z multimedialnych nośników wiedzy i informacji
	Spadek nakładów państwa na działania policji na terenie gmin wchodzących w skład PTO – negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa i jego postrzeganie przez mieszkańców

IV. Priorytetowe projekty wykonawcze

W trakcie prowadzonych warsztatów zostały omówione i zaakceptowane priorytetowe projekty wykonawcze, zbieżne ze wspólnymi kierunkami rozwoju OF PTO.

Komunikacja i transport: Projekt przebudowy dróg gminnych na obszarze PTO

W przypadku Gminy Brwinów wskazano priorytety:

1. ciąg ulic Jodłowa - Leśnej Polany - Otrębuska - Fabryczna (od DW nr 719 do DW nr 720);
2. ul. Kępińska w Brwinowie (na odc. od DW nr 719 ul. Obwodnica do DP nr 3126W ul. Wilsona) oraz ciąg ulic: Przeskok - Środkowa (od DP nr 3126W ul. Wilsona do DP nr 3128W ul. Grodziskiej);
3. ul. Paproci w Owczarni (na odc. od granicy z Miastem Podkowa Leśna do DP nr 3109W ul. Żółwińskiej/ul. Kazimierzowskiej) oraz ciąg ulic: ul. Żółwińska - Łokietka - Mieszka I (na odc. od DP nr 3109W ul. Żółwińskiej/ul. Kazimierzowskiej do granicy Miasta Milanówek)
4. ul. Letniskowa w Owczarni (od granicy z Miastem Podkowa Leśna do granicy z Miastem Milanówek).

Priorytety przebudowy dróg gminnych na terenie Miasta Brwinowa, Miasta Milanówka i Miasta Podkowa Leśna - pokazane zostały na mapie nr 1 i znalazły akcepcję uczestników na warsztacie przeprowadzanym w dniu 8 maja 2015 w Brwinowie.

Mapa 1. Priorytety przebudowy dróg gminnych na terenie OF PTO

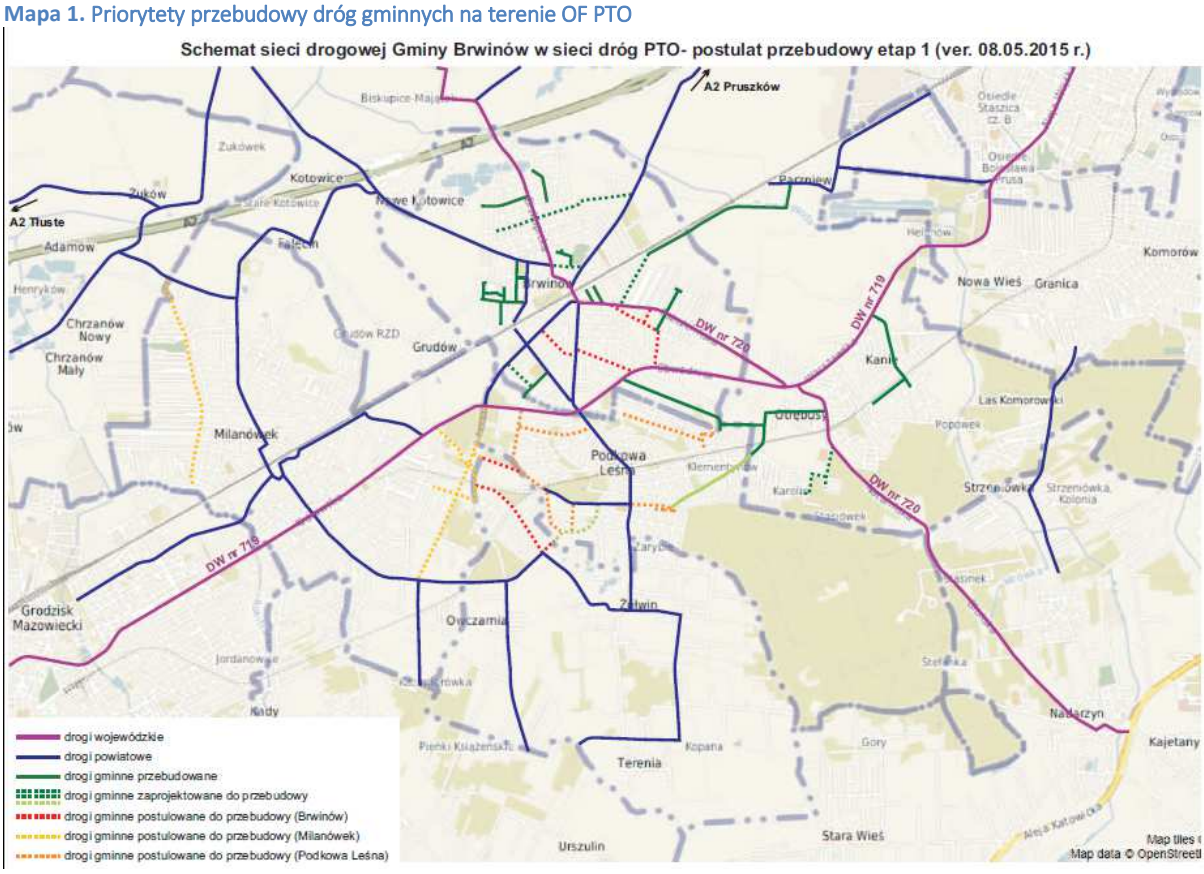

Na warsztacie ustalono, że kolejność projektowania przebudów zaznaczonych dróg należy potwierdzić w trakcie spotkań upoważnionych przedstawicieli Miast-Partnerów.

Realizacja projektu umożliwi zmniejszenie obciążenia ruchem dotychczasowego układu drogowego oraz poprawi dostępność komunikacyjną niektórych obszarów w granicach PTO poprzez zwiększenie liczby punktów włączenia w wojewódzką i powiatową sieć drogową, a także poprawi bezpieczeństwo wszystkich użytkowników dróg.

Ponadto w trakcie warsztatów zostały zgłoszone jako potrzebne, działania związane z lepszym połączeniem PTO z DK 8 (szosą katowicką).

<u>Komunikacja i transport: Budowa tras rowerowych na obszarze Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów</u>

Ustalono, iż priorytetem jest budowa następujących tras rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych:
Etap I – Brwinów-Milanówek (Brwinów 3,35 km, Milanówek 0,87 km)
Etap II – Milanówek ul. Grudowska (Milanówek 0,9 km)
Etap III – Milanówek - Podkowa Leśna - Brwinów (Milanówek 2,03 km, Podkowa Leśna 1,04 km, Brwinów 0,13 km)
Etap IV – wzdłuż kolejki WKD (Brwinów 0,75 km Milanówek 1,27 km, Podkowa Leśna 0,64 km)

Projektem, który również powinien być zrealizowany, pod warunkiem pozyskania dodatkowych środków, jest budowa (przedłużenie) trasy rowerowej od stacji PKP w Milanówku do skrzyżowania z ul. Żabie Oczko (1,2 km)

Priorytety budowy tras rowerowych na obszarze Miasta Brwinowa, Miasta Milanówka i Miasta Podkowa Leśna - pokazane zostały na mapie nr 2.

Mapa 2. Priorytety budowy tras rowerowych na terenie OF PTO

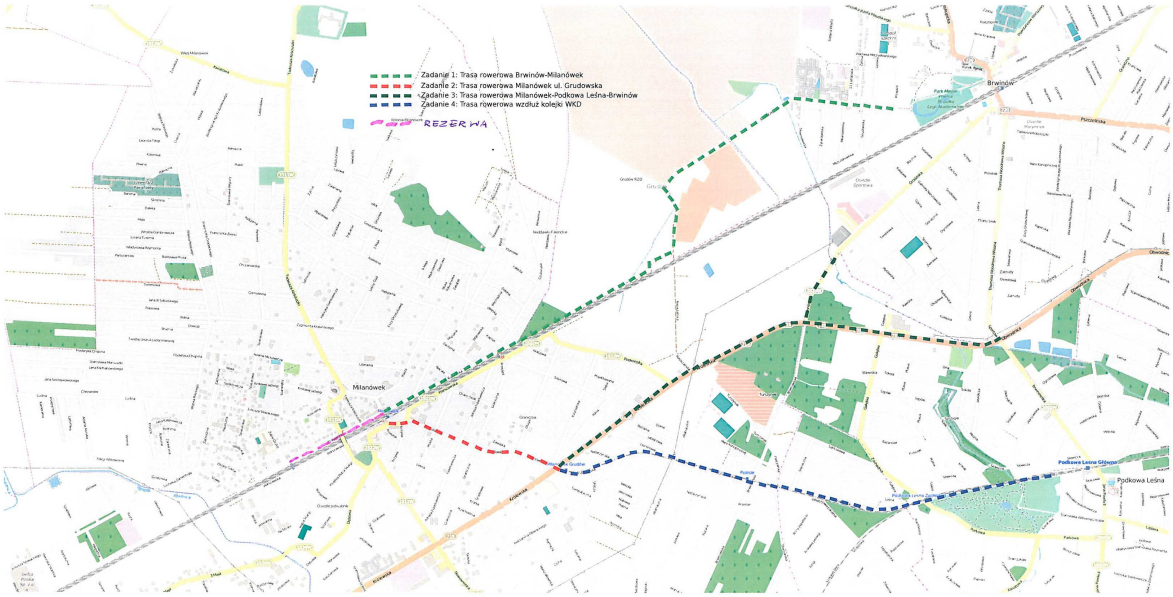

V. Podsumowanie i wnioski dotyczące projektów wdrożeniowych

Podsumowanie efektów warsztatów na poziomie ustaleń wspólnych kierunków strategicznych, zostało przedstawione w formie wizualizacji scalonej. Wizualizacja efektów prac warsztatowych będzie pomocna w kontynuowaniu procesów myślenia i dialogu strategicznego, opracowaniu strategii PTO oraz strategii sektorowych a także badaniu spójności kierunków strategicznych z projektami wdrożeniowymi.

Obraz 1. Wspólne kierunki strategiczne ustalone na warsztacie: uwarunkowania przestrzenne, środowiskowe i transportowe

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Obraz 2. Wspólne kierunki strategiczne ustalone na warsztacie: rozwój społeczny

Obraz 3. Wspólne kierunki strategiczne ustalone na warsztacie: rozwój gospodarczy

W świetle przyjętych na warsztatach ustaleń dotyczących kierunków strategicznych, priorytetów strategicznych i kluczowych projektów do realizacji, najważniejszymi, realizowanymi w latach 2015-2025 wspólnie przez Miasta-Partnerów, projektami będą:

1. Wykonanie odwodnienia zlewni ul. Ludnej z retencją wód przed odprowadzeniem do rzeki Rokitnicy Starej w gminie Milanówek,
2. Przebudowa zlewni rowu R-4 na kanalizację deszczową z retencją wód przed odprowadzeniem do rzeki Rokitnicy Starej w gminie Milanówek,
3. Budowa drogi na obszarze Parzniewa - Etap I Parzniew Mieszkaniowy,
4. Budowa drogi na obszarze Parzniewa - Etap II Parzniew Północny,
5. Wykonanie otwartej strefy rekreacji przy ul. 11 Listopada w Brwinowie,
6. Rozbudowa skate-parku i toru do dirty jampu przy ulicy Turczynek w Milanówku,
7. Budowa szkoły i przedszkola w Parzniewie,
8. Budowa ścieżki rowerowej od stacji PKP w Milanówku do skrzyżowania z ul. Żabie Oczko,
9. Przebudowa dróg gminnych (wskazanych przez Partnerstwo) wraz z budową nawierzchni asfaltowych, w tym w postaci zintegrowanych korytarzy drogowo-rowerowych (również zmianę stałej organizacji ruchu na drogach gminnych polegającą na wprowadzeniu ruchu jednokierunkowego dla pojazdów samochodowych i tzw. "kontrapasa" dwukierunkowego dla rowerów) lub komunikacji miejskiej, prowadzących do przystanków kolejowych;
10. udrożnienie połączeń miejscowości Owczarnia, Terenia i Żółwin z Warszawą - wariantowo przez budowę łącznika do drogi krajowej nr 8 (tzw. trasa katowicka - albo przez miejscowość Stara Wieś do Nadarzyna, albo przez miejscowość Książenice do Urzutu), układu dróg omijających Podkowę Leśną od zachodu oraz poprzez poprawę połączeń transportem zbiorowym do stacji kolejowych w Podkowie Leśnej (WKD) i Brwinowie (PKP, KM)

VI. Działania warunkujące wdrożenie Wspólnych Kierunków Rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów (wnioski moderatorów).

Poniżej wymieniamy kluczowe czynniki sukcesu dla wdrożenia wspólnych kierunków rozwoju podwarszawskiego trójmiasta ogrodów:

1. Zapewnienie trwałych finansowych podstaw dla realizacji wieloletnich planów inwestycyjnych Miast-Partnerów w PTO.
   W tym celu niezbędne jest opracowanie wieloletniego planu finansowego i wieloletniego planu inwestycyjnego PTO. Pozwoli to ocenę możliwości inwestycyjnych samorządów, z uwzględnieniem zadań jakie będą realizować zarówno wspólnie, jak i odrębnie oraz umożliwi określenie zapotrzebowania na środki finansowe, w tym na zapewnienie udziału własnego dla projektów zgłaszanych przez PTO do współfinansowania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
   Ponadto opracowanie ww. planów wieloletnich powinno umożliwić oszacowanie potrzeb włączenia formuły PPP do aktywności inwestycyjnej i operacyjnej samorządów.
   Kluczowym założeniem planów powinno być obniżenie tempa wzrostu wydatków bieżących oraz zapewnienie trwałych podstaw do stabilnego wzrostu dochodów gmin dla zachowania równowagi budżetowej w dłuższym okresie czasu.
2. Zapewnienie spójności dokumentów programowych opracowywanych przez poszczególne miasta PTO. W tym celu niezbędne jest:
   a. przeprowadzenie analizy obowiązujących dokumentów programowych opracowanych przez samorządy PTO i zapewnienie koordynacji na poziomie:
      i. programowym w przypadku aktualizacji dokumentów,
      ii. operacyjnym w trakcie wdrażania planów/programów w celu zapewnienia spójności działań.
   b. stworzenie mechanizmu uzgadniania dokumentów programowych poszczególnych Miast-Partnerów, w zakresie w jakim mogą oddziaływać na poprawę funkcjonowania lub rozwój pozostałych JST w ramach PTO, celem uzyskiwania efektu synergii oraz poprawy efektywności i skuteczności działań tych Miast oraz OF PTO.

   Mechanizm uzgadniania i koordynacji dokumentów programowych opracowywanych przez miasta partnerskie należy opracować i wdrożyć tak, aby zapewniał koordynację działań również na poziomie ich jednostek organizacyjnych. Zgłoszono (warsztat nr 1 – gospodarka przestrzenna) postulat opracowania wspólnego dokumentu analityczno-studialnego dotyczącego OF PTO dla zapewnienia koordynacji polityki przestrzennej – tj. wspólnych wytycznych dla gminnych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
3. W ślad za „Wspólnymi Kierunkami Rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów" (a docelowo Strategią Rozwoju PTO) niezbędne jest opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Zielone Sąsiedztwo – jako strategii realizacyjnej w celu pełnego uwzględnienia wymogów PROW i wykorzystania środków z tego programu oraz uszczegółowienia planowanych działań i projektów w obszarze rozwoju gospodarczego, integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu.
4. Uwzględnienie w dalszych działaniach (planowanie i wdrażanie programów i projektów), wpływów (pozytywnych i negatywnych) otoczenia konkurencyjnego PTO oraz kontekstu strategicznego Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego (WOM) i województwa

mazowieckiego. W niniejszym opracowaniu analiza otoczenia była możliwa tylko w ograniczonym zakresie.

5. Wraz z rozwojem współpracy, na bazie doświadczeń uzyskanych w trakcie realizacji projektu *„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"* opracowanie i wdrożenie planu instytucjonalnego współdziałania miast – partnerów w PTO. Będzie to niezbędne także ze względu na potencjalnie możliwe do realizacji projekty z dofinansowaniem z funduszy UE w perspektywie 2014-2020.
6. W związku z zamierzeniami dotyczącymi opracowania planu rewitalizacji Miasta Milanówka, celowym wydaje się przeprowadzenie analizy potrzeb w zakresie rewitalizacji pozostałych miast PTO – ze względu na korzystne efekty społeczne, możliwe do uzyskania w wyniku rewitalizacji.
7. Promocja marki „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów" realizowana na podstawie skoordynowanych działań wynikających z planu akceptowanego przez Miasta-Partnerów. Działania kierowane do mieszkańców PTO powinny być w tym planie nadrzędne w stosunku do działań kierowanych do odbiorców zewnętrznych.

Oprac.: Grzegorz Dziarski, Mirosław Olczak

2015-05-27 (v.03)

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Załącznik nr 1. Priorytety rozwoju Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów zdefiniowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie

(warsztaty diagnostyczne współorganizowane przez Związek Miast Polskich)**:**

- PTO - najlepsze miejsce do zamieszkania (utrzymanie wysokiej jakości życia).
- PTO - najlepsze miejsce do rozwoju własnej działalności gospodarczej w sektorach o wysokiej wartości dodanej.
- Wyznacznikiem PTO powinna być nowoczesna edukacja – dla dzieci, młodzieży i dorosłych – ułatwiająca dobrą pozycję na rynku pracy (a jako minimum odnalezienie się na rynku pracy), ucząca współdziałania w grupie rówieśniczej, wrażliwości społecznej, itd. Istotnym elementem nowoczesnej edukacji jest też realizacja zasady uczenia się przez całe życie, podnoszenie kwalifikacji „miękkich".
- PTO powinno wspierać kształtowanie atrakcyjnej oferty lokalnych organizacji społecznych, umożliwiającej nie tylko nie tylko korzystanie z usług, ale także dającej możliwość zajęcia pozycji aktywnego uczestnika – współtwórcy usług (satysfakcja, utrzymanie, samorealizacja – jakość życia).
- Konieczna jest integracja przestrzenna i transportowa w ramach PTO (wewnętrzna między gminami w ramach PTO i zewnętrzna – wobec W-wy).

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Załącznik nr 2. Problemy i propozycje rozwiązań zidentyfikowane w trakcie warsztatu diagnostycznego w dniu 7 kwietnia 2015 r. w Brwinowie.

Tabela 12. Problemy i propozycje rozwiązań zidentyfikowane na warsztacie diagnostycznym w dniu 7 kwietnia 2015 r.

Sformułowanie problemu rozwojowego PTO lub proponowane rozwiązanie Treść propozycji zgłoszonych przez poszczególnych uczestników	Kategoria
Zidentyfikowanie czynników wpływających na poprawę wskaźników demograficznych,	demografia
Problem zatrzymania młodych osób na terenie PTO	demografia
Problem odpływu osób młodych znajdujących się na początku kariery zawodowej do dużych miast, to generuje inne problemy; konieczność zapewnienia opieki starszym rodziców. ROZWIĄZANIE: bardzo trudne na poziome 3 gmin - ale pomogłoby: stworzenie warunków do opieki nad dziećmi, budowa osiedli z tanimi mieszkaniami na wynajem, praca z dziećmi i młodzieżą wzmacniająca identyfikację z miejscem dorastania, wsparcie dla osób z wysokimi kwalifikacjami, prowadzącymi działalność gospodarczą – szczególnie na początku ich działalności	demografia
Postulat uczestnika warsztatu: Należy odejść od „wiktoriańskich pojęć o demografii". W dzisiejszym świecie najuboższe są społeczeństwa młode (o dużym odsetku osób <25 r.ż.). Społeczeństwa zamożne mają b. duży odsetek emerytów o stabilnych dochodzie. Osoby w grupie wiekowej 20-35 stwarzają wysoką presję na budżety samorządowe. WNIOSEK: odejść od pomysłu "sztucznej emigracji" i ściągania na teren PTO osób w młodym wieku	demografia
Problem: Mieszkańcy opuszczają miasto i przenoszą się do Warszawy	demografia
Wspólnymi siłami gmin stworzenie parku technologicznego z dobrym dojazdem od A2 i odpowiednim standardem dla biur projektów i firm szkoleniowych	gospodarka
Wspólne stworzenie centrum dla seniorów z zapleczem rehabilitacyjnym (zamożni płacą więcej niż niezamożni - formuła PPP)	gospodarka
Konieczne wsparcie dla MŚP	gospodarka
W cywilizowanym świecie istnieje ścisła separacja obszarów komercyjnych i rezydencyjnych	gospodarka przestrzenna
Produkty lokalne oparte o walory rekreacyjne, sąsiedztwo Warszawy, otoczenie przyrodnicze i oraz tradycje kulturalne	gospodarka
Określenie kierunków rozwoju gospodarczego na terenie PTO. Zbadanie w które branże warto inwestować	gospodarka
Aktywizacja strefy granicznej Milanówka, Brwinowa i Podkowy Leśnej (obszar: Turczynek - Stawisko - Galeria Podkowa); wykreowanie węzła biznesowo-kulturowo-rekreacyjnego o dużym potencjale twórczym i na poziomie europejskim	gospodarka
Zbyt wysokie ceny nieruchomości w Podkowie Leśnej (plus komentarz:	inwestycje

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Sformułowanie problemu rozwojowego PTO lub proponowane rozwiązanie Treść propozycji zgłoszonych przez poszczególnych uczestników	Kategoria
Milanówek) - dla młodych	
Postulat rozwoju budownictwa komunalnego (na wynajem - dla osób średnio zarabiających)	inwestycje
Brak formalnej możliwości zagospodarowania małych nieruchomości niezabudowanych, obniża możliwości dochodowe miasta	inwestycje
Brak terenów inwestycyjnych w PL	inwestycje
Kierunek: poprawa warunków funkcjonowania NGO (centra aktywności lokalnej)	organizacje społeczne
Rosnące koszty usług edukacyjnych przy malejącej liczbie dzieci (rosną szybko koszty jednostkowe)	oświata
Problem odmiennych trendów demograficznych w gminach PTO co przekłada się na popyt na usługi oświatowe; rozwiązanie: wspólne wykorzystanie systemu oświaty na obszarze PTO	oświata
Dla osób młodych - park naukowy z doświadczeniami z fizyki lotnictwa, z udziałem nauczycieli szkół miejscowych; na początek park plenerowy	oświata
Niska atrakcyjność turystyczna wynikająca z braku infrastruktury turystycznej np. ścieżek rowerowych	rekreacja
Osoby o wysokich dochodach unikają terenów znajdujących się w sąsiedztwie obiektów o funkcjach komercyjnych, szukają terenów rekreacyjnych - wniosek: zaprzestać bezmyślnej budowy obiektów komercyjnych - powiększać tereny rekreacyjne	zagospodarowanie przestrzenne
Inwestowanie w takie zakresy działań, które są kluczowe dla potrzeb środowisk lokalnych	społeczność
Integracja środowisk wewnątrz gmin i międzygminnie - docelowo uwspólnianie działań społecznych	społeczność
Duże i rosnące rozwarstwienie społeczne	społeczność
Budowa i utrzymanie więzi międzysąsiedzkich - to wymaga istnienia wspólnych przestrzeni dla spotkań i życia towarzyskiego; wspierania oddolnych inicjatyw mieszkańców	społeczność
Słabe połączenia transportowe pomiędzy gminami	transport i komunikacja
Problem-Brwinów: mała drożność komunikacyjna z Warszawą dla tych, którzy chcieliby mieszkać lub pracować u nas	transport i komunikacja
Problem dostępności komunikacyjnej mieszkańców PTO do węzłów przesiadkowych - przystanki WKD + PKP oraz do komunikacji autobusowej do dworca PKP w Pruszkowie - rozwiązanie m.in. system ścieżek rowerowych	transport i komunikacja
Zapewnienie usług publicznych na wysokim poziomie (kultura, ochrona zdrowia, transport)	usługi publiczne
Trudno będzie uzyskać zmianę w świadomości mieszkańców polegającą na akceptacji dość wąskiej specjalizacji usług publicznych w danej gminie; Postrzeganie własnych gmin - czy to równa się rezygnacji z utraty własnej tożsamości?	wizja

Projekt: ***„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji"*** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego **„**Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego", dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Sformułowanie problemu rozwojowego PTO lub proponowane rozwiązanie Treść propozycji zgłoszonych przez poszczególnych uczestników	Kategoria
Priorytety rozwoju: w kierunku mieszkaniowym; rekreacyjnym; turystycznym	wizja
Utrzymanie i pozyskiwanie mieszkańców budujących bardzo wysokiej jakości kapitał ludzki	współpraca
Spójność i ciągłość polityki rozwoju OF PTO	współpraca
Opracowanie modelu rozliczania usług publicznych na podstawie istniejących zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju z uwzględnieniem wskaźników efektywności ekonomicznej	współpraca
Integracja poprzez związki międzygminne wybranych instytucji samorządowych	współpraca
Brak współdziałania w ramach PTO w zakresie ochrony środowiska i przyrody np. gosp. wodnej; polityki ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz wspólnej polityka krajobrazowa.	współpraca

Spis tabel

Tabela 1. Strategia transportu i komunikacji OF PTO 5
Tabela 2. Strategia zagospodarowaniu przestrzennego OF PTO 7
Tabela 3. Strategia ochrony środowiska OF PTO 8
Tabela 4. Strategia w zakresie wsparcia dla osób potrzebujących pomocy, ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej OF PTO 9
Tabela 5. Strategia w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego OF PTO 11
Tabela 6. Strategia w zakresie oświaty, wychowania i edukacji dorosłych OF PTO 12
Tabela 7. Strategia w zakresie rozwoju sportu i rekreacji na obszarze PTO 13
Tabela 8. Strategia w zakresie rozwoju kultury OF PTO 14
Tabela 9. Strategia w zakresie wspierania aktywności społecznej i integracji mieszkańców OF PTO .. 15
Tabela 10. Strategia w obszarze rozwoju gospodarczego OF PTO 16
Tabela 11. Diagnoza założeń i ryzyka realizacji kierunków strategicznych na OF PTO 19
Tabela 12. Problemy i propozycje rozwiązań zidentyfikowane na warsztacie diagnostycznym w dniu 7 kwietnia 2015 r. 28